

VINERI • 9 AUGUST 2013 • ANUL LXIII NR. 32

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

**„90 de ani sunt mulți și să-i spui, dar să-i trăiești”
La Vama Veche se luptă împotriva prostiei revărsate
O excursie de vis la Poiana Pinului**

CALENDAR ORTODOX

12 august, luni, Sf. Mc. Fotie, Anichit, Pamfil și Capiton.
13 august, marți, Mutarea moaștelor Cuv. Maxim Mărt.; Cuv. Dositei (Odovania Praznicului Schimbării la Față).
14 august, miercuri, Înaintepăznuirea Adormirii Maicii Domnului; Sf. Prooroc Miheia (Prohodul Maicii Domnului).
15 august, joi, (†) Adormirea Maicii Domnului.
16 august, vineri, Sf. Mahramă a Domnului; (†) Sf. Martiri Brâncoveni Constantin Vodă cu cei 4 fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache.
17 august, sâmbătă, Sf. Sfințit Mc. Miron.
18 august, duminică, Sf. Mc. Flor, Lavru, Polien și Leon. Dumini-
ca a VIII-a după Rusalii (Înmulțirea pâinilor).

10 vorbe pe săptămână

BĂTRÂNEȚE – 1. Etapă finală din viața ființelor, caracterizată prin diminuarea treptată a funcțiilor fiziologice; vârstă înaintată a unui om. 2. (Rar) Bătrânime. – Bătrân + suf. -ețe = ÖREGSÉG

DEMOCRAȚIE – 1. Formă de organizare și de conducere politică a societății, care proclamă suveranitatea poporului. 2. Formă de guvernare a statului, bazată pe separația puterilor și pe votul universal. 3. Metodă de conducere a unui colectiv, care asigură participarea tuturor membrilor la luarea deciziilor importante. – Din fr. démocratie = DEMOKRÁCIA

DIFERENȚIAT – Care se deosebește, se distinge între două sau mai multe ființe sau lucruri; deosebit prin caracterele sale specifice. Din fr. différencier = ELTÉRŐ, KÜLÖNBÖZŐ

NEPUTINCIOS – 1. Care este lipsit de puterea de a face ceva, care nu are posibilitatea, capacitatea sau libertatea de a realiza ceva sau de a acționa; incapabil. 2. (Adesea substantivat) Lipsit de putere fizică, de forță; slab, nevolnic; p. ext. bolnav, infirm, schilod. – Ne- + putincios = TEHETETLEN, KÉPTELEN

PLUGAR – 1. Muncitor rural sau mic proprietar agricol care se ocupă cu lucrarea pământului; agricultor; p. gener. țaran. – Plug + suf. -ar = FÖLDMŰVES

REVĂRSAT – 1. (Despre ape curgătoare) Care s-a revărsat peste maluri, care a ieșit din albie. 2. Răspândit, împrăștiat, risipit. 3. Întins, lățit. = ÁRADAT

REZISTENȚĂ – I. Faptul de a rezista; împotrivire, opoziție, apărare împotriva unui atac. – Mișcare populară antifascistă de eliberare, desfășurată în timpul celui de-al doilea război mondial în țările ocupate de fasciști. II. 1. Calitatea de a fi rezistent. 2. Putere de a înfrunta boala, oboseala, foamea, lipsurile etc.; calitate a unui organism de a nu contracta o boală contagioasă. – Din fr. résistance, it. resistenza = ELLENÁLLÁS

SUBVENȚIE – Ajutor bănesc nerambursabil acordat (de stat, de o organizație etc.) unei persoane, unei instituții, unei ramuri economice sau întreprinderi etc. în scopul atenuării efectelor sociale ale modificărilor economice de structură. – Din fr. subvention, lat. subventio = PÉNZSEGÉLY, TÁMOGATÁS, SZUBVENCIÓN

SUPLIMENTAR – Care se adaugă pe deasupra, care completează ceva; care este în plus (peste ceea ce este normal); folosit ca supliment. – Din fr. supplémentaire = PÖT-

TRIBUT – Obligație (în bani sau în bunuri) pe care o impunea o putere cuceritoare unui popor învins și care se plătea la date fixe; bir (2). – Expr. A-și da (sau a-și aduce) tributul = a contribui la ceva. – Din fr. tribut, lat. tributum = SARC, ADÓ; HOZZÁJÁRULÁS

dex online

Aletea

Întâlnire între localitățile înfrățite

Autogovernarea Românească din Aletea în colaborare cu Casa de cultură Reibel Mihály organizează, pe 20 august, întâlnirea localităților înfrățite. Prima ediție a acestei manifestări va fi un prilej de întâlnire între localitățile înfrățite cu

Sebiș, Sântana, Făget, Macea și Grăniceri din România. Programul delegațiilor va include un concurs de gătit, programe sportive și artistice, susținute de ansamblurile folclorice ale localităților cu care se află în relații de parteneriat.

După masă de la ora 17.00, la Casa de cultură va avea loc balul românesc, iar în Sala de expoziție a Casei de cultură va fi vernisată o expoziție fotodocumentară despre trecutul echipei de păstrare a tradițiilor din Aletea. A.C.

Budapesta

Curs de limba română la ICR

În perioada 15 iunie–30 august se desfășoară înscrierile pentru Cursul de limbă română – nivelul A1.2. Cursul va începe la 24 septembrie, se va încheia în luna noiembrie și este format din 32 de ore, 2 ședințe de câte 2 ore pe săptămână.

Costul integral al cursului este de 25.000 forinți. Cursurile se vor desfășura la sediul Institutului Cultural Român din Budapesta (1146 Budapesta, Str. Izsó, nr. 5). În perioada 5 aprilie–13 iunie 2013 s-a desfășurat Cursul de limbă

română – nivelul A1.1, iar la finalul cursului absolvenții modulului A1.1 au primit diplome eliberate de Institutul Cultural Român. Mai multe informații: or.rci@acsocab.naitsirc. Tel: 061/383-39-88 – Biblioteca ICR Budapesta. A.C.

Veniți la meciul România–Ungaria!

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează în luna septembrie o excursie la București, cu ocazia meciului de fotbal România–Ungaria. Partida va avea loc în seara de 6 septembrie, pe Arena Națională. Excursia se va desfășura între 5–7 septembrie.

Costurile excursiei prevăd 12.000 forinți/persoană autocarul, 24–28 euro/persoană/noapte cazarea în centrul Bucureștiului (cu mic dejun) și biletul de intrare la meci, care va fi aproximativ 6–8 mii de ft.

Termenul de înscriere la excursie este 16 august. Contact: tiberiu.boca@gmail.com, telefon (Tiberiu Boca): 30/336-8780, 70/336-4787, sau la Noemi Marc: 70/614-1323.

A.B.

Telefonul redacției: 661361-789

Poza săptămânii

– Eu sunt mic și încă nu știu să cânt la chitară, dar știu deja să mă joc la telefon!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Maria Popa Otlăcan din Chitighaz
(foto: Ana Cioca)

Subvenții diferențiate pentru autoguvernări pe anul 2013

Ungaria asigură de la bugetul de stat fonduri suplimentare pentru autoguvernările naționalităților din țară. În 2013, fiecare autoguvernare primește un sprijin de bază, de 221.833 forinți, pentru funcționare. Autoguvernările teritoriale (în cazul românilor numai în județele Bichiș și Bihor există astfel de autoguvernări, dar tot în această categorie intră și Autoguvernarea Românească pe Capitală) vor gospodări suma de bază de 443.666 forinți. Pe lângă acel sprijin de funcționare se dă anual și subvenții diferențiate, în funcție de activitățile fiecărei organizații în parte. Recent au fost publicate pe site-ul Secretariatului de Stat pentru Relațiile cu Culte, Naționalitățile și Societatea Civilă sumele primite de reprezentanțele minorităților pe baza așa-numitului „sistem de sprijin diferențiat”. Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria are un buget de funcționare aparte.

În urma alegerilor minoritare din octombrie 2010, în Ungaria s-au înființat 71 de autoguvernări românești locale (dintre care 4 s-au desființat pe parcurs) și 3 autoguvernări românești teritoriale (pe Capitală și în județele Bichiș și Bihor). În tabelul de mai jos redăm sumele primite de autoguvernările românești la concursul de subvenție diferențiată.

Localitatea / Forinți	
Budapesta	
Sect. II.	558.188
III.	97.076
IV.	0
V.	825.147
VII.	388.304
VIII.	121.345
IX.	194.152
X.	266.959
XI.	509.650
XIII.	315.497
XIV.	339.766
XV.	339.766
XVI.	0
XVII.	121.345
XIX.	630.995
XX.	0
XXI.	242.690

Jud. Bichiș	
Aletea	558.188
Bățania	679.533
Bichiș	558.188
Bichișciaba	1.844.446
Chitighaz	728.071
Crâstor	897.954
Dombegyház	121.345
Geszt	242.690
Jula	606.726
Kötegyán	0
Körösnagyborsány	655.264
Leucușhaz	145.614
Medgyesbodzás	97.076
Medgyesegyháza	1.286.258
Micherechi	849.416
Mezőkovácsháza	461.111

Nagykamarás	266.959
Otlaca-Pustă	485.381
Șercad	218.421
Újkígyós	121.345
Végegyháza	0

Jud. Bihor	
Apateu	1.067.837
Bedeu	1.431.872
Biharkeresztes	364.035
Darvaș	218.421
Hajdúszovát	24.269
Jaca	0
Leta Mare	169.883
Mezősas	630.995
Peterd	412.573
Pocsi	1.237.720
Săcal	995.030
Dobrițan	533.919
Püspökladány	0

Jud. Ciongrad	
Cenadul Unguresc	339.766
Csanádpalota	291.228
Macău	533.919
Nădlac	436.842
Apátfalva	0
Seghedin	509.650
Hódmezővásárhely	339.766

Jud. Pest	
Budaörs	24.269
Százhalombatta	242.690
Szentendre	0

Autoguv. județ/capitală	
Capitală	904.153
Jud. Bichiș	410.979
Jud. Bihor	452.077

În urma alegerilor din 2010, s-au înființat autoguvernări așa-zis „românești” și în județul Borsod-Abaúj-Zemplén (5) și câte 1 în județele Baranya (la Szebeny care însă între timp s-a desființat), Győr-Moson-Sopron (la Győr, desființată și aceasta pe parcurs) și Szabolcs-Szatmár-Bereg. Acestea au primit următoarele sume:

Județul Borsod-Abaúj-Zemplén	
Martonyi	0
Mucsony	655.264
Szalonna	0
Szendró	145.614
Szendrőlád	242.690

Jud. Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Mátészalka	194.152

Totalizând sumele din tabelul de mai sus aflăm că reprezentanțele din județul Bichiș au primit pe această cale pentru 21 de autoguvernări locale plus cea pe județ peste 11 milioane de forinți, cele din județul Bihor (13 autoguvernări plus cea pe județ) dispun de peste 7,5 milioane de forinți, cele 7 autoguvernări din Ciongrad au aproape 2,5 milioane de forinți, iar cele din Budapesta (în 17 sectoare), plus Autoguvernarea pe Capitală au la dispoziție aproape 6 milioane de forinți.

A.B.

EDITORIAL

Tăcerea care spune multe

Un om poate să tacă în mai multe feluri. Tăcerea lui însă spune multe. Atunci când tace, dar nu știe despre ce tace, este ignoranță. Atunci când el tace, cu toate că știe foarte bine că nu ar trebui s-o facă, este lașitate. Iar atunci când alege să tacă fiindu-i foarte clare efectele acestei alegeri, asta se numește diplomație.

Unii oameni sunt zgomotoși și atunci când tac, tăcerea lor fiind una de stare și nu una auditivă. E o tehnică elementară de negociere, care se învață la cursuri speciale, că atunci când într-o discuție se creează un moment de tăcere, întotdeauna cel care este mai slab va întrerupe tăcerea. Tăcerea conștientă este o durere conversațională pe care o simt ambele părți, atât cel care tace cât și cel care așteaptă să audă ceva.

Omul este creat prin propria lui structură ca să vorbească. Și tot din structură ne vine să auzim justificări și explicații. Este o mare satisfacție când după momentul tăcerii, celălalt începe să explice. Vorbele lui nu întotdeauna ajung până la urechile noastre, noi având un monolog interior, auzindu-ne doar gândurile noastre și totodată bucurându-ne că celălalt a fost mai slab, mai vulnerabil, și a rupt tăcerea. Pare că suntem puternici, am putea chiar pretinde că știm un pic de diplomație dacă facem acest exercițiu în mod conștient. Este un exercițiu despre puterea interioară. A tăcea este un fel de gimnastică superbă a voinței.

Dar de cele mai multe ori, oamenii aleg să vorbească, să nu lase spații goale de timp. Ni se pare că dacă avem o părere ea e musai să fie comunicată. Tăcutul cu adevarat diplomatic este alegerea conștientă de a fi martorul lucrurilor care se întâmplă în jurul nostru și de a lua deciziile în mod obiectiv. Puterea unui om vine din luciditatea față de situație, nu din tehnica pe care o aplică. Dar dacă această luciditate nu are un conținut, se poate transforma ușor în ignoranță. Pe undeva, tăcutul diplomatic este ascultare, tăcutul laș este frică, iar tăcutul ignorant este prostie.

La nivel de organizații, tăcutul diplomatic nu prea este practicat, ci mai degrabă vorbitul. Trăim într-o lume în care toată lumea are părere, și o și spune cât mai tare, cât mai hotărât. El crede că îi este dreptul lui democratic să judece tot și pe toată lumea din jurul lui. De multe ori, însă, vorbele și ideile lui aruncate în vânt fără niciun control interior, fără să se gândească la urmările distrugătoare ale cuvintelor lui, dăunează mult organizației și comunității din care face parte.

Nu e neapărat nevoie de multe și înalte școli sau de ani grei petrecuți îndoiti asupra manualelor, ca să știi că atât vorbele cât și tăcutul tău pot avea urmări. Suntem tentați să auzim lumea vorbind, având impresia că tot ce se vorbește, tot ce se spune în jurul nostru este identic cu realitatea celui care vorbește. Un om înțelept însă știe că deseori oamenii vorbesc mai mult despre aspirațiile, despre dorințele lor, decât despre realitate. Dacă ei ar tăcea, poate i-am înțelege mai bine.

În comunitatea noastră, în ultimul timp au apărut câțiva care au încercat să facă gălăgie. Să răspândească idei, să vorbească în stânga și în dreapta, să încerce să convingă lumea despre realitatea lor, despre adevărurile lor. Lumea rămâne însă mută. Ori nu-i înțelege, ori nu vrea să-i înțeleagă, ori simte că adevărurile lor sunt false. Lumea le transmite răspuns prin tăcere.

Dar să nu uităm: tăcerea spune multe. Ea poate să însemne atât ignoranță cât și lașitate. Sau liniștea dinaintea furtunii.

Eva Șimon

Fii om al rugăciunii!

Studiind epistola lui Iacov (Iacov 5:13-20(16)) am descoperit o serie de aspecte cu privire la felul în care se manifestă credința activă în viața unui credincios matur. În această ultimă lecție din Iacov observăm încă un domeniu foarte important în viața unui credincios, unde credința trebuie să fie una activă și anume domeniul rugăciunii. Rugăciunea este un mare har și privilegiu pentru copiii lui Dumnezeu, pentru că prin rugăciune ne putem apropia de tronul harului, să stăm de vorbă cu Dumnezeu și să aducem în fața Lui toate nevoile noastre. Creștinul matur cultivă rugăciunea și în mijlocul problemelor și greutăților vieții. În loc să se plângă de situațiile grele prin care trece el stă de vorbă cu Dumnezeu și aduce la cunoștință Lui toate îngrijorările. Predicatorul și comentatorul Waren Wiersbe, comentând acest text arată patru situații în care un creștin trebuie să se roage având încredințarea că Dumnezeu răspunde la rugăciunile noastre făcute cu credință, căci „mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit” (v.16).

1. Să ne rugăm pentru suferințele noastre – v.13

Cuvântul pentru suferință înseamnă „suferință în circumstanțe dificile”. Pavel folosește același cuvânt pentru a descrie suferințele sale din pricina Evangheliei (2Tim.2:9). Dumnezeu îngăduie uneori ca și copiii Lui să treacă prin situații dificile, sau suferințe, care nu sunt din cauza păcatelor, sau a disciplinării Lui.

Ce trebuie să nu facem în astfel de situații? Nu trebuie să murmurăm, nici să-i criticăm pe alți credincioși care n-au avut parte de astfel de încercări și nici să ne mâniem pe Dumnezeu, sau să-L judecăm. Cuvântul ne arată ce trebuie să facem și anume, să ne rugăm cerându-L Lui Dumnezeu înțelepciunea de care avem nevoie să înțelegem situațiile respective și să le folosim spre gloria lui Dumnezeu (Iacov.1:5).

Rugăciunea poate înlătura suferințele, dacă aceasta este voia Lui Dum-

nezeu. Dar rugăciunea ne poate întări și ne poate da har să răbdăm suferințele și să-L glorificăm pe Dumnezeu prin ele. El poate schimba răul în bine și suferințele în triumf, oferindu-ne un har mai mare. (Exemplul lui Pavel-2Cor.12:7-10). Iacov ne arată însă că nu toți trec prin încercări în același timp. Unii au motive să cânte și să-L laude pe Dumnezeu-v.13/b. Dumnezeu echilibrează viețile noastre și ne oferă uneori ceasuri de suferințe, alteori, zile de bucurie și laudă. „Toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce-L iubesc pe Dumnezeu”. Un creștin matur însă, știe cum să-L laude pe Dumnezeu chiar și în suferințe (Pavel și Sila - Fp.16:25). Rugăciunea și cântarea sunt elemente importante în închinarea celor credincioși și ele merg împreună.

2. Să ne rugăm pentru cei bolnavi – v.14-16

Trebuie spus că în aceste versete Iacov nu ne dă o rețetă pentru vindecarea celor bolnavi. Biserica trebuie să se roage pentru cei ce suferă în trup, dar Dumnezeu hotărăște cine va fi vindecat și cine nu. Sunt câteva caracteristici speciale ale cazului pe care Iacov îl descrie aici: Persoana în cauză era bolnavă din pricina păcatului-v.15/b-16/a. Textul în greacă spune: „dacă a păcătuit în mod constant”. Este ceva asemănător cu ce spune Pavel la 1Cor.11:30 „Din pricina aceasta sunt între voi mulți neputincioși și bolnavi și nu puțini dorm”. Iacov descrie aici starea unui membru al bisericii care este bolnav pentru că Dumnezeu l-a disciplinat. Aceasta explică de ce acest om bolnav trebuia să cheme bătrânii bisericii (presbiterii) să se

roage pentru el, întrucât el nu putea să meargă la închinare cu ceilalți ca să-și mărturisească păcatul.

Persoana în cauză trebuia să-și mărturisească păcatele – v.16.

Termenul pentru păcat aici este „hamartia” și înseamnă păcat comis, înfăptuit (vezi și Iac.1:15). Această mărturisire a păcatelor trebuia făcută într-un cadru frătesc, în prezența presbiterilor, sau a altor persoane de încredere și avea dublu scop: să confirme pocăința celui bolnav și dorința lui de a fi ajutat.

3. Să ne rugăm pentru problemele națiunii – v.17-18

Exemplul lui Ilie este edificator și pentru noi. Deși era un om obișnuit, cu slăbiciuni ca și noi, a știut să folosească rugăciunea, într-un moment de criză spirituală, când poporul Israel și împăratul lui (Ahab), s-au înstrăinat de Dumnezeu și s-au alipit de idoli păgâni. Ilie se roagă, iar Dumnezeu ca răspuns la rugăciune închide cerul 3 ani și jumătate, apoi tot El deschide cerul și dă ploaia ca o binecuvântare, dovedind astfel națiunii și împăratului că neascultarea de Dumnezeu aduce blestem, iar ascultarea aduce binecuvântare.

4 Să ne rugăm pentru cei căzuți – v.19-20

Avem aici o încurajare să nu renunțăm la lupta spirituală pentru recuperarea celor ce s-au rătăcit de la adevăr și au părăsit biserica. O metodă care poate fi folosită în acest sens de oricine este rugăciunea. Iacov ne asigură că merită să facem acest efort, căci în acest fel salvăm un suflet de la moarte veșnică.

Tabără creștină pentru familii

Tabăra Creștină Brădă-țel organizează în perioada 12-17 august 2013, o tabără destinată în special familiilor care sunt la început de drum dar și familiilor cu mai multă experiență pentru a o împărtăși împreună. Nu vor lipsi momente de părtășie, relaxare, drumeție și bineînțeles ateliere tematice.

Cazarea se va face luni, 12 august între orele 14-18, iar prima masă va fi cina de la ora 19.30. Tema generală a subiectelor tratate în această săptămână vor fi „Familia creștină – repere biblice într-o realitate a schimbărilor”.

Tabăra este situată la intrarea în Masivul Retezat,

lângă Hațeg, la o altitudine de aproximativ 780 m într-o zonă deosebit de frumoasă și pitorească.

La câțiva km de Brădă-țel se găsește Barajul de acumulare de pe Râul Mare. Acesta este cel mai mare baraj din Europa, construit doar pe bază de arocamente. În cadrul acestei tabere vor fi activități sportive, curs cu obstacole și o zi de drumeție în Retezat.

Costul taberei este de 300 lei/persoană. Copiii până la 2 ani nu plătesc. Copii între 2-6 ani au reducere 50%. Pentru informații și înscrieri: familiitinere@bradatel.ro sau www.bradatel.ro.

Citirea Bibliei trece în mediul digital

Un număr din ce în ce mai mare de persoane citează cărți în format electronic, iar tendința este acum îmbrățișată și de credincioșii creștini. Astfel, de doi ani încoace în afară de Biblia tipărită care se regăsește în majoritatea gospodăriilor americane, 15% dintre americani au descărcat Biblia pe telefon, iar 7% au ascultat o versiune audio a Bibliei pe telefon, po-

triv datelor furnizate de Societatea Biblică din America și statisticilor furnizate de Barna Group. În plus, 8% dintre creștini preferă un format electronic al Bibliei în comparație cu versiunea tipărită. Totuși, dacă au de ales între versiune printată și cea electronică, 89% dintre americani preferă prima variantă, informează site-ul de știri Assemblies of God.

Doliu în Parohia ortodoxă din Bichiș

Parohia Ortodoxă Românească din Bichiș, care deține unul dintre cele mai frumoase locașuri de cult ale Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, având și statut de Paraclis Episcopal, a îmbrăcat haină de doliu.

Vineri, 2 august 2013, în biserică a avut loc slujba de înmormântare pentru credinciosul Gheorghe Ciumpilă, fiul vrednicului de pomenire Părinte Dumitru Ciumpilă, Preot Paroh la Bichiș între anii 1960–1988, când a părăsit această lume și al nonagenarei Preotese Emilia Ciumpilă, ajunsă la venerabila vârstă de 94 de ani. În semn de cinstire pentru toată activitatea desfășurată în folosul bisericii din Bichiș de către credinciosul Gheorghe Ciumpilă și vrednicii săi părinți, slujba de înmormântare a fost oficiată de către Preasfințitul Părinte Siluan, Chiriarhul locului și Preasfințitul Părinte Sofronie, Episcopul Oradiei și fost Chiriarh al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, aflați în fruntea unui sobor de preoți și diaconi.

Pe lângă activitatea depusă cu sânguință în slujba bisericii, o altă

calitate aparte a credinciosului Gheorghe Ciumpilă, care a trăit între anii 1940–2013, a fost grija fiască deosebită pentru mama sa, alături de care a stat vreme de 21 de ani, slujind la trebuințele acesteia până la mutarea lui la cele veșnice, lucru evidențiat și în cuvântul de învățătură rostit cu acest prilej de către Preasfințitul Părinte Episcop Sofronie.

Pentru odihna sufletului celui

răposat, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan și alți clerici din Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria au săvârșit anterior, în dimineața zilei de 2 august, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserică din Bichiș.

Bunul Dumnezeu să odihnească cu dreptii sufletul adormitului robului său Gheorghe Ciumpilă, dându-i iertare păcatelor și veșnică pomenire!

Biserica ortodoxă din Mișcolț strigă după ajutor

Președintele Uniunii Culturale, **Marius Maghiaru**, transmite rugămintea preotului și a credincioșilor ortodocși din Mișcolț, localitatea în care a văzut lumina zilei marele Metropolit al Ardealului, **Andrei Șaguna**:

„Dragi frați și surori! Știm bine cu toții că biserica noastră ortodoxă din Mișcolț, luată în evidență ca monument istoric și arheologic, are o frumusețe aparte, și este una dintre cele mai valoroase tezaure culturale-religioase ale orașului. Suntem mândri că noi avem posibilitatea să ne rugăm în acest sfânt locaș minunat! Dar această biserică de o frumusețe fără pereche în momentul actual este amenințată de un pericol foarte mare. În anul 2012, dr. Kárpáti László, muzeolog, istoric al artelor, a descoperit apariția și acțiunea gravă a fungilor asupra acoperișului bisericii. Un expert chemat de Fundația pentru Muzeul Ortodox din Mișcolț a confirmat și el acest fapt, identificând specia fungilor, și a elaborat un plan de acțiune urgentă. În caz contrar, acoperișul s-ar putea prăbuși, iar tavanul s-ar putea năruși, punând în pericol vieți umane și inestimabile tezaure artistice!

După planul de buget, elaborat pentru proiectul activității de restaurare, efectuarea lucrărilor necesită 3.650.000 Ft + TVA. Pentru

suma respectivă – cu implicarea noastră activă –, pe lângă cele două obiective din Budapesta (EPER-2013-63604, PÁLYAZATI AZONOSÍTÓ EGYH-EOR-13-0684, kód: REG-146817-6), Biserica Ortodoxă Maghiară a făcut cerere în cadrul unor proiecte de finanțare susținute de Ministerul Resurselor Umane pentru Biserici. Din păcate, Episcopia noastră a primit numai o parte din suma solicitată, sumă ce permite doar realizarea parțială a planurilor din Budapesta. Am apelat și la autoritățile administrative din orașul Mișcolț, care ne-au asigurat de sprijinul lor, dar dată fiind situația materială actuală, orașul nu poate să asigure finanțarea totală. Vom încerca să contactăm și companiile locale.

Suntem conștienți de faptul că în zilele noastre majoritatea oamenilor suferă din cauza lipsurilor materiale. Totuși îndrăznim să Vă rugăm, dragi frați și surori, prieteni, doritori de bine, să contribuiți cu donații la salvarea bisericii noastre! Cu prilejul „Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor” s-au adunat 100.000 Ft. Vă mulțumim foarte mult pentru sacrificiu! Membrii bisericii noastre sunt gata să contribuie și prin muncă în comun la salvarea acestui monument. Orice sprijin, orice ajutor, oricât de mic, este binevenit și îl primim cu mare recunoștință.

Vă rugăm să ajutați la salvarea acestei biserici ortodoxe de o rară frumusețe, din Mișcolț! Vă așteptăm, așadar, donațiile dumneavoastră în contul: Miskolci Ortodox Múzeumért Közhazsnú Alapítvány 3525 Miskolc, Deák tér 7. Számlaszám (Numărul de cont): Budapest Bank 10102718-10371815-00000002 IBAN: HU46 10102718 10371815 00000002 Swift: BUDAHUHB Megjegyzés (Notă): A Templom megmentésére (Pentru salvarea bisericii).

Dumnezeu și Maica Domnului să vă ajute! În numele Parohiei Ortodoxe Sfânta Treime din Mișcolț:

Tatárka Kirill,
preotul paroh însărcinat
(kirilltatarka@gmail.com)

Pe scurt...

CENADUL UNGURESC

Români și sârbi din localitatea Cenadul Unguresc vor face sâmbătă, 10 august, un pelerinaj la mănăstiri ortodoxe din Serbia. Excursia este organizată de Autogovernarea sârbească din localitate și cuprinde un popas la Novi Sad și un pelerinaj la mănăstirile din Fruska-Gorai.

SĂCAL

Autogovernarea Românească din Săcal împreună cu Parohia ortodoxă organizează pe 15 august, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, un pelerinaj la Mănăstirea Timișeni din Șag. Preotul paroh **Ionuț Negrău** ne-a spus că la pelerinaj vor participa aproximativ 30 de credincioși din localitate, iar pe traseul până în județul Timiș vor vizita și alte obiective turistice.

MICHERECHI

De sărbătoarea Sântămăria Mare, în biserica ortodoxă română din Micherechi se săvârșește Taina Sfântului Maslu. Maslul de obște va fi săvârșit anul acesta, în ziua de joi, 15 august. Preotul paroh **Ioan Bun** ne-a informat că, în orele dimineții, credincioșii se vor putea spovedi, ca apoi să participe la Sfânta Liturghie, care va avea loc de la ora 9.00. Taina Sfântului Maslu va fi după amiază, de la ora 14.00.

COVĂȘÂNT

Duminică, 18 august, la Covășânt se va desfășura cea de-a patra ediție a manifestării „Festivalul Românilor de pretutindeni”. Ideea acestei manifestări este de a reuni ansambluri folclorice ale românilor trăitori în șase țări vecine, alături de cele din România. Și anul acesta, la fel ca în anii precedenți, sunt așteptați români din mai multe țări, printre care și români din Ungaria, ansambluri care să urce pe scena festivalului. Desfășurarea sărbătorii va avea același ritual precum edițiile anterioare: după Sfânta Liturghie Arhierească, din cursul dimineții, va urma o perioadă de pauză, iar după-masă va avea loc festivalul folcloric.

Știați că...?

Curiozități din istorie
pentru copii

◆ În 24 ianuarie (5 februarie pe stil vechi) poporul român sărbătorește în fiecare an Unirea Principatelor. La 24 ianuarie/5 februarie 1859, **Alexandru Ioan Cuza** este votat, unanim, Domn al Moldovei și Domn al Țării Românești, de cele două camere de deputați, mai întâi de cea de la Iași, apoi și de cea de la București.

◆ 1 decembrie a fost adoptată ca zi națională a României în 1990, reprezentând sărbătorirea marilor adunări de la Alba Iulia din anul 1918, unde s-a votat Unirea Transilvaniei cu România și care simbolizează unirea tuturor românilor într-un singur stat național.

◆ Organizația Națiunilor Unite a fost înființată la 24 octombrie 1945 când un număr de 51 de țări se angajau să mențină pacea prin cooperare internațională și securitate colectivă. Astăzi, aproape toate națiunile lumii sunt membre ONU: în total 192 de țări.

◆ Grădinile suspendate din Babilon, supranumite și Grădinile Semiramidei, după numele legendarei regine a Babilonului. Construcția era compusă din mai multe terase suprapuse, retrase succesiv, pe care erau amenajate grădini cu o vegetație luxuriantă. Grădinile au fost ridicate în colțul nord-estic al palatului lui Nabucodonosor, lângă poarta zeiței Istar. La bază aveau forma unui pătrat cu latura 123 m, înălțimea maximă fiind de 23 m.

◆ 776 î.Hr. este data reținută de istorie pentru săr-

bătorirea primelor Jocuri Olimpice.

◆ Războiul de 100 ani a durat de fapt 116 ani. Acesta a avut loc între anii 1337-1453.

◆ Despre marele Sfinx din Ghiza nu există nicio inscripție care să reprezinte anul construirii. Unii egiptologi cred că a fost construit de către faraonul Khafra, având înfățișarea acestuia, dar unii egiptologi consideră că probabil a fost construit încă din era glaciară.

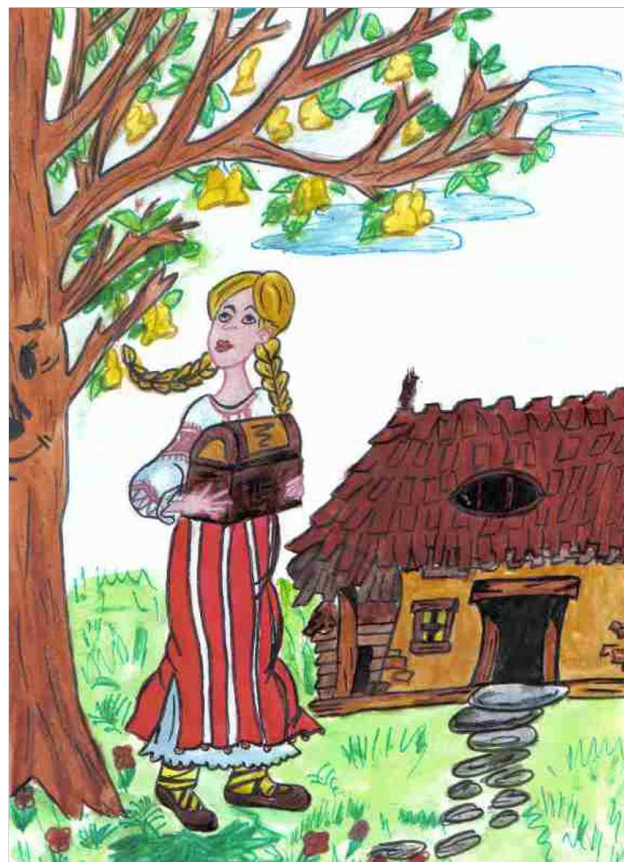
◆ Cele 7 minuni ale lumii sunt: Piramida lui Kheops, Grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, Statuia lui Zeus din Olimpia, Templul zeiței Artemis din Efes, Colosul din Rodos, Farul din Alexandria, Mausoleul din Halicarnassus. Dintre acestea, în prezent, nu mai există decât **Piramida lui Kheops**.

◆ Cea mai lungă domnie cunoscută de vreun conducător al României a fost domnia lui Carol I (48 ani). Acesta a fost domnitorul, apoi regele României, care a condus Principatele Române și, apoi România, după abdicarea lui Al. I. Cuza, în perioada aprilie 1866 - 10 octombrie 1914.

Povestea celor două pietricele

A fost odată într-un mic cătun, un om care datora o sumă mare de bani unui cămătar bătrân. Datornicul avea o fată foarte frumoasă care, i-a căzut cu tronc cămătarului. Acesta a propus un târg: va anula datoria în schimbul fetei. Fata și tatăl ei erau îngroziți de așa o propunere. Cămătarul le-a spus că un mic joc al sorții va rezolva propunerea lui, astfel: El va pune într-o pungă goală două pietricele, una albă și alta neagră, iar fata va scoate una din pietricelele din pungă, fără să se uite. Dacă va scoate pietricica neagră, fata va trebui să-i fie soție, iar datoria tatălui va fi ștearsă. Dacă va scoate pietricica albă, fata nu se va mărita cu cămătarul, dar datoria tatălui va fi de asemenea ștearsă. Dacă ea refuză să scoată una din pietricele, tatăl ei va fi trimis la închisoare pentru neplata datoriei. În timp ce vorbea, cămătarul a cules două pietricele din prundișul drumului, dar viclean cum era, a cules două pietricele negre, pe care le-a pus în pungă. Fata, cu o privire ageră, a observat ce a făcut cămătarul, dar nu a spus nimic. Cămătarul i-a spus fetei să scoată una din pietre din pungă. Discuția asta avea loc pe drumul de prundiș presărat cu multe pietricele din fața casei datornicului.

lui. Imaginați-vă pentru o clipă, voi ce ați fi făcut?! Ce i-ați fi spus fetei să facă? Fata refuză să scoată pietricica din pungă. Scoate ambele pietre din pungă dovedind înșelătoria pusă la cale de cămătar. Scoate una din cele două pietre negre și se sacrifică măritându-se cu cămătarul, salvându-și astfel tatăl de la închisoare. Reflectați la această situație.

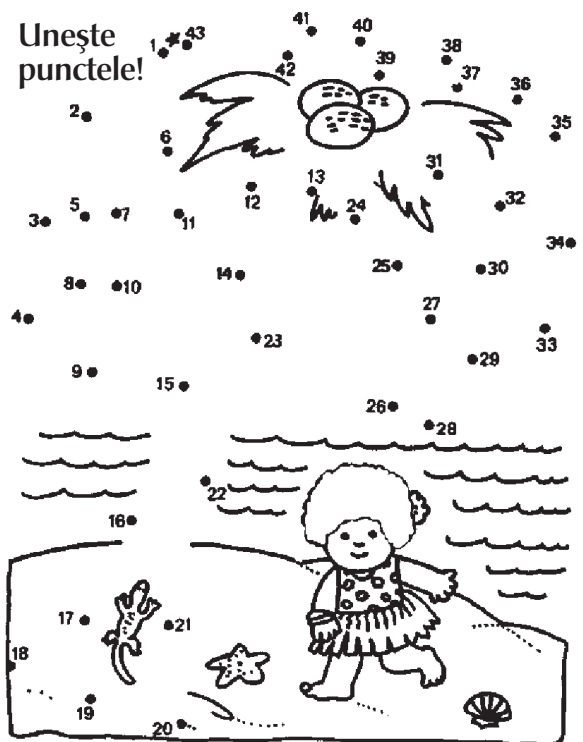
Povestea vrea să arate diferența dintre gândirea

logică și așa-numita gândire liberă. Dilema fetei nu poate fi rezolvată într-un mod echitabil prin logica tradițională! Gândiți-vă la consecințele celor trei opțiuni. Ce se putea face? Tânără fată a găsit totuși o soluție alternativă și ingenioasă, care a rezolvat problema: ea a scos o pietricică din pungă și s-a prefăcut că a scăpat-o pe jos, amestecându-se cu celelalte pietricele din prundișul drumului.

– Ah ! Zău, sunt așa de neîndemânatică – a exclamat fata! – Dar nu contează, dacă scoți cealaltă pietricică din pungă, vom ști care piatră am scos-o la început, nu-i așa? – încheie fata.

– Deoarece a doua piatră este neagră, e logic că prima piatră trebuie să fi fost albă! Bătrânul și vicleanul cămătar nu s-a încumetat să-și expună înșelătoria, a înghițit în sec și a trebuit să accepte rezultatul jocului. A căzut pradă propriei lui înșelătorii.

Tânără fată a schimbat o situație aparent imposibilă într-un final foarte avantajos! Morala poveștii: Soluții există întotdeauna pentru cele mai multe din probleme, dacă examinăm problema din diferite puncte de vedere. Să aveți numai gânduri pozitive și să luați decizii înțelepte!

Unește
punctele!

Program de tabere „ARC” 2013

O excursie de vis la Poiana Pinului

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP) din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în colaborare cu Ministerul Tineretului și Sportului, Institutul Cultural Român și Palatul Național al Copiilor din București a organizat și în această vară tabere la Sulina și la Poiana Pinului. În aceste tabere au avut ocazia să participe și copii din comunitatea românească din Ungaria. Tabăra de la Poiana Pinului a avut loc în perioada 26 iulie–1 august. Câțiva dintre elevii participanți de la școlile din Jula, Micherechi și Bătania ne-au împărtășit impresiile trăite în vacanța de la munte.

– Cu câteva zile înainte de vacanța de vară, dirigințele *Teodor Martin* ne-a anunțat că avem posibilitatea să participăm la tabăra din Poiana Pinului. Auzind de această tabără m-am bucurat mult, în primul rând pentru că până acum nu am avut ocazia să cunosc aceste plaiuri ale României, iar în al doilea rând pentru că am avut posibilitatea să cunosc alți copii români din alte țări. Zilele vacanței de vară s-au apropiat repede. Plecarea în excursie a celor peste 30 de elevi de la școlile din Jula, Micherechi, Bătania și Macău a fost în dimineața zilei de 26 iulie, din Jula, cu un autocar modern. În drum spre tabără ne-am familiarizat cu echipa. După un drum obositor de 12 ore am ajuns în tabără. După ce am servit cina am făcut cunoștință cu locul taberei. Sâmbătă dimineața s-a dat startul la diferite programe sportive. Programele au fost facultative, am putut alege pe placul nostru. Atmosfera în tabără a fost foarte fain, datorită muzicii și a programelor oferite de către orga-

nizatori. A treia zi am fost în excursie la vulcanii noroioși din zonă. A fost interesant să vedem vulcanii, care scuipeau uneori cu zgomote o zeamă noroioasă rece. În ziua următoare am fost în pelerinaj la Mănăstirea Ciolanu, iar după prânz, ne-am bălăcit în apa rece a bazinului unui hotel. Miercuri am fost în excursie la Buzău, unde echipa noastră s-a împărțit în două, unii au făcut cunoștință cu monumentele orașului iar ceilalți s-au plimbat prin plaza din oraș. Seara am pornit la drum. Ajungând în dimineața următoare zile în parcare a liceului, ne-am bucurat că am ajuns cu bine acasă, dar totodată am fost triști că această aventură a luat sfârșit. Mă bucur că am putut participa la această tabără pentru că mi-am îmbogățit cunoștințele de limba română. Suntem recunoscători organizatorilor pentru această minunată posibilitate. *Estera Hegedűs, Jula*

– În ziua de 26 iulie, dimineața la ora 7.00 am pornit la drum spre Buzău.

Călătorind am văzut munți, râuri curgătoare și stânci. Până la Poiana Pinului am călătorit 14 ore. În tabără am ajuns seara și ne-am dus la doctor la control. După aceea am dus bagajele în cameră, și am ieșit la cină. Sâmbătă am luat parte la un curs de orientare turistică și ne-am urcat pe un munte mai mic. Fiindcă a fost foarte cald, ne-am adunat sticlele goale, le-am umplut cu apă și ne-am udat. Sâmbătă, duminică și luni seara am avut discotecă până la ora 23.30. În ultima zi de tabără, miercuri am fost în excursie în orașul Buzău, unde am cumpărat câteva obiecte tradiționale românești. Spre seară am împachetat lucrurile și ne-am pregătit de întoarcerea spre

casă. În drum spre Jula ne-am oprit în mai multe locuri să ne odihnim puțin. Mica noastră excursie la munte a luat sfârșit, dar am promis să ne reîntoarcem și vara viitoare.

*Anamaria Țârlea,
Micherechi*

– În vara aceasta am fost în tabără la Poiana Pinului și pot să spun că mi-a întrecut orice așteptare. Mâncarea a fost foarte gustoasă, organizarea, condițiile de cazare până la activități și concursuri a fost la superlativ. A doua zi am făcut o excursie la vulcanii noroioși, care mi-au plăcut cel mai mult. Am făcut plimbare la munte, care erau atât de înalți de parcă vârfurile lor străpungea cerul senin. În ultima seară ne-am adunat în jurul focului de tabără ale cărui scântei s-au înălțat până la ceruri. A fost încântător de frumos.

Teodor Stan, Bătania

– Dimineața priveliștea a

fost atât de frumoasă, de parcă ar fi fost pictată. Din geam am văzut cum soarele răsărea printre crengile copacilor. Cât a fost ziua de lungă, cu excepția momentelor în care luam masa, le-am petrecut în natură, la munți. Am avut parte de multe drumeții prin zonă, am vizitat vulcanii, o mănăstire și orașul Buzău, toate reprezentând un motiv de bucurie.

Am participat la mai multe concursuri sportive, de desen, turistice, de istorie, de muzică și dans popular, la care, unii dintre colegii mei au câștigat. Când s-a lăsat seara și ne-am îndreptat spre camerele noastre ne-a părut rău că a trebuit să părăsim acest loc minunat. În fiecare vacanță de vară am participat la taberele de la mare sau de la munte în România, pentru care sunt recunoscător. În săptămâna trecută la Poiana Pinului am avut parte de o excursie la munte de vis.

Daniel Pelyva, Bătania

La Vama Veche se luptă împotriva prostiei revărsate

Săptămâna trecută, sătucul Vama Veche, de pe litoralul românesc, a devenit din nou raiul de pe pământ al iubitorilor de muzică. Muzică de tot felul, dar de cea mai bună calitate. În programul festivalului „Folk You! Florian Pittiș 2013” au fost atât concerte de folk cât și muzică rock, muzică populară și muzică străină.

La cea de-a IX-a ediție din zilele de 1–4 august și-au înscris numele în povestea frumoasă a Festivalului „Folk You! Florian Pittiș”: Cantos, Walter Ghicolescu, Folk Frate!, Ovidiu Scridon & Silvan Stâncel, Andrei Păunescu, Alina Manole, Adrian Sărmașan, Zoia Alecu, Maria Gheorghiu, Vița de Vie, Rezident Ex, Dinu Olărașu, Celelalte Cuvinte, Emeric Seț, Nicu Alifantis & Mozaic Band, Gheorghe Zamfir, Tudor Gheorghe, Rona Hartner, Ducu Bertzi & Mihai Neniță, Mircea Banițiu, Poesis, Florin Chilian, Zdob și Zdub, Vama și mulți alții. Festivalul „Folk You!” a fost lansat în 2005, la Vama Veche, de Florian Pittiș, când regretatul actor a declarat deschis, prin Folk You!, „mișcarea de rezistență împotriva prostiei revărsate”.

Cea de-a noua ediție a festivalului s-a desfășurat și sub auspiciile Mariei Tănase, deoarece în 2013 s-a împlinit un secol de la nașterea Pasărei Măiestre. La Vama Veche, în fiecare seară din perioada festivalului, artiști valoroși au susținut câte un recital tribut pentru Maria Tănase.

Luptă împotriva prostiei... prin muzică

În urmă cu 8 ani, la Vama Veche, Florian Pittiș declara deschisă, prin

Folk You!, „mișcarea de rezistență împotriva prostiei revărsate”. Micuțul „dig” ridicat, în 2005, împotriva falsului și kitsch-ului a devenit, în timp, baraj. Folkul a rămas, în continuare, portdrapelul mișcării, dar scena s-a lărgit, s-a extins, pentru toate genurile și speciile muzicale care au ceva original de spus.

La finalul unei serii/dimineți de festival, actorul-cântăreț Florian Pittiș (1943–2007) a rostit următoarele cuvinte: „Marea noastră rugămintă este ca atunci când plecați să aveți grijă să luați și resturile după dumneavoastră și să le puneți acolo unde trebuie. Să lăsăm și plaja curată, așa cum am încercat să curățăm sufletele. Cum am mai spus, ideea noastră, folkul – fiind la început o Mișcare de Rezistență împotriva unei ideologii – încercăm o mișcare de rezistență împotriva prostiei revărsate.”

În scurtul discurs al lui Pittiș s-a găsit trăsătura definitorie a „Mișcării de Rezistență”: curățenia.

Nu poți opera pe cord deschis cu mâinile murdare, nu poți respira folk cu sufletul murdar, nu poți lăsa mizerie după un spectacol de muzică și poezie. „Folk You!” n-a fost și nu este un simplu festival, e o formă de educație, o atitudine.

Cine/ce este un vamaioț?

Nu trebuie să fii neapărat un vamaioț înfocat, ca să vrei să trăiești experiența unui festival de la Vama Veche. Am avut ocazia să petrec câteva zile printre oameni care s-au dezbrăcat de toate canoanele urbane, unii s-au dezbrăcat chiar și de haine, aco-perindu-și doar părțile sexuale sau nici măcar pe acelea, iar alții și-au scos din dulapurile lor hainele de hipioți, rockeri, punkiști și alte ciudățenii. În unele clipe mă simțeam de parcă aș fi ajuns într-o lume a nebunilor, alte ori mă distra cum știu oamenii să-și dezbrace toate grijile zilnice. Cei care se plimbă pe străzile înguste ale Vamei Vechi nu sunt neapărat tineri de 20 de ani, ci de toate vârstele.

Poate acum 20–30 de ani era mai ușor, dar azi

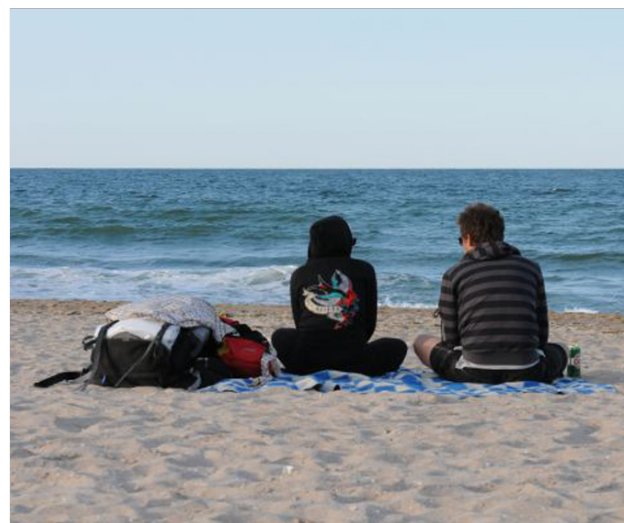
e foarte greu să faci un portret al vamaioțului. S-ar putea descrie cam în următorul fel: tineri care cântă la chitară pe nisip, fac noaptea focuri pe plajă, oameni care își doresc liniște, libertate, relaxare. Vama nu înseamnă alcool, înseamnă trăire! Locul nu pune presiune pe cel poposit în Vamă, nu îl constrânge să se schimbe în vreun fel.

Mulți spun că Vama Veche este singura stațiune cu personalitate de pe țărmurile românești ale Mării Negre. De fapt, termenul de „stațiune” este nepotrivit pentru micul sat din sud învăluit de stepa dobrogeană, iar vamaioții l-ar considera un cuvânt nedemn pentru locul lor de vacanță.

„Turism de plajă”

Istoria turismului în satul Vama Veche începe în jurul anului 1940. După tratatul de la Craiova din același an, România a ce-

dat Bulgariei Cadrilaterul, iar o parte din societatea mondenă care își făcea vacanțele la Balcic s-a orientat spre Vama Veche și 2 Mai. În perioada comunistă, apropierea de graniță a ferit Vama de dezvoltarea pe care au cunoscut-o celelalte stațiuni de pe litoral. Cazarea la pescarii din sat sau la cort a devenit o soluție la turismul instituționalizat, organizat de stat, care se practica mai la nord. Frecventată de mulți intelectuali, localitatea a devenit o oază a nonconformismului, în care se putea face nudism fără restricții. Plaja din Vama Veche a devenit un spațiu al socializării. Aici, totul se întâmplă pe plajă: corturile se întind și acum până aproape de apă, petrecerile rock se desfășoară la malul mării, iar somnul de după tolanit în nisip încheie o zi extenuantă. A apărut astfel un adevărat „turism de plajă”, cum l-au denumit antropologii. Eș.

„90 de ani sunt mulți și să-i spui, dar să-i trăiești”

De vorbă cu Maria Otlăcan din Chitighaz, la împlinirea vârstei de 90 de ani

Maria Otlăcan, născută Popa, din Chitighaz, a fost sărbătorită, pe 26 iulie, de rude, vecini, prieteni și a fost felicitată acasă la ea de primarul localității, Maria Gyuricska Kalcsó și de directoarea centrului de îngrijire al bătrânilor Andreea Abrudan.

Maria Otlăcan s-a născut acum nouăzeci de ani, la 28 iulie 1923. Tanti Maria este și o fidelă cititoare a „Foii românești” și pe această cale îi urmărim multă sănătate și viață lungă. În ciuda vârstei înaintate, ea se declară mulțumită. Tanti Maria are 90 de ani și trăiește într-o frumoasă casă țărănească, pe care a moștenit-o de la socri. A prins războiul, comunismul, democrația și acum este cetățean european. A muncit toată viața, a mâncat de toate și nu a trecut prea des pe la doctor. Femeia spune că din toate regimurile prin care a trecut, acum trăiește destul de bine, are pensie din care poate trăi, însă acum e bătrână și neputincioasă. I-a fost greu pe timpul războiului pentru că își aștepta bărbatul în poartă să se întoarcă de pe front. Este văduvă de 17 ani, iar acum, la bătrânețe, este ajutată de o vecină, deoarece Dumnezeu nu i-a dat copii. Astfel sună povestea Mariei Otlăcan, la cei 90 de ani ai săi. Cu ocazia acestei aniversări am stat de vorbă cu ea despre vremurile trecute.

M-am măritat la nici 15 ani

– După ce soțul meu a

trecut la Domnul, nu m-am așteptat ca să mai trăiesc atâtia ani, dar dacă Dumnezeu mi-a dat atâtea zile de trăit, n-am ce să fac. Am fost o familie de oameni simpli. Părinții mei au stat la sălaș, acolo am crescut. Când am început să merg în clasa întâi la școală am șezut la baba mea în sat. Mai târziu și-au făcut și părinții mei casă aici, în Chitighaz, și aici am trăit toată viața. M-am măritat destul de tânără, că atunci așa a fost, nu am avut nici chiar 15 ani. Nu mult am fetit, în ianuarie 1938, m-am măritat, după aceea au venit peste noi toate baiaurile, a venit „bătaia”, pe omul meu l-au luat în „bătaie” (la război), apoi tot singură am fost mai mult. Soțul meu, Mihai Otlăcan, au fost patru frați. După ce ne-am luat, Mihai a dobândit de la părinții lui casa asta în care stăm, le-a plătit fraților partea lor din casă și așa am rămas să locuim aici. E o casă tare bătrână, dar aici a fost căminul nostru. Am fost plurgari, am lucrat tare mult la viața noastră, dar am avut tot ce ne-a trebuit.

Fiecare casă avea cuptor de pâine

Tanti Maria regretă modul de trai de altădată. – Înainte, oamenii lucrau mult și aveau ce le trebuie, numai că, no, o fost greu cu războiul și țin minte că o fost și căldură mare și nu se făceau bucatele. Oamenii semănau mai mult grâu. Apoi își făceau ei pâinea, nu o cumpărau. Fiecare casă avea cuptor de

Tanti Maria cu o nepoată și cu o vecină

pâine. Era frumos și oamenii aveau mai multe bucate decât au acum. Eu, de exemplu, frământam pâinea într-o troacă de lemn; de cu seara, făceam un pic de aluat și apoi dimineața îl frământam mai departe cu făină, apă cu sare și-l lăsam să dospească. În timpul asta, făceam focul la cuptor și când era gata înfierbântat, trăgeam jarul afară și puneam aluatul acolo. Făceam pâine pentru o săptămână. Oamenii mâncau atunci când pâine, când mămăligă, nu ca acum, tot numai pâine. Și țineau posturile toate: miercurea și vinerea, plus posturile de peste an, care-s trecute în călindare. Mâncam zamă de cartofi, de varză, de fasole. Și tocane.

Acum toți vorbesc ungurește...

– Vecinii se înțelegeau bine unii cu alții, se ajutau. Atunci eram mulți români în sat. Am avut vecini buni și toți vorbeau numai românește. Acum toți vorbesc ungurește... Ce să-i faci? Mai am două vecine cu care mai pot vorbi româ-

nește când ne întâlnim. Sunt și acum români cât îi satul de mare, dar cândva – Doamne, Doamne – mulți am mai fost, toți au fost români aici la Chitighaz. Acum vorbim noi ungurește dacă vine la mine cineva când șed la uliță, așa cum știm, mai puțin, dar vorbim. Am în vecini o familie care mă întreține pentru casă, dar și cu ei numai ungurește mă pot înțelege. Înainte toată lumea era ocupată cu lucrul la pământuri. Dar acum nu mai are cine să lucreze pământul. Or murit bătrânii și tinereții o plecat în lume, se duc pe la orașe să învețe. Asta pot să spun, că tinerii de acum nu mai lucrează din greu cum lucram noi. Ei lucrează acum cu capul, noi am săpat, am secerat, am cules cu mâinile astea două.

Am renunțat la poale și la rochiile crețe în brâu

Pereții camerelor sunt plini de fotografii cu tanti Maria din tinerețe, cu soțul său de la vreo sărbătoare a familiei, în care apare și ea în port țărănesc.

Aceste imagini sunt amintiri de care nu se poate despărți, ne-a mărturisit bătrânica. Întrebând-o despre portul țărănesc, privind cu lacrimi în ochi fotografiile de pe perete mi-a mărturisit că nu mai are acele rochii, le-a stricat ca să fie și ea în rând cu lumea.

– Până la vreo 20–25 de ani am umblat în port, după aceea toate le-am stricat și mi-am făcut din ele rochii ungurești, așa le ziceam noi. Ne-am modernizat, am renunțat la poale și la rochiile crețe în brâu. Acum suntem așa cum suntem. Multe și-au făcut haine ungurești aici la noi în sat, așa a fost mai ușor, ne-am luat una după alta. Eu mi-am luat o mașină de cusut și mi le coseam singură, apoi, cum le-am făcut așa le-am purtat. Și acum tot pe acelea le port, numai că am slăbit mult și toate mi-s cam mari.

Bătrânețe haine grele

Maria Otlăcan ajunge la concluzia că a avut o viață plăcută, așa cum era ea, cu bune și cu grele, și că „acum, oamenii nu mai știu să muncească așa ca atunci și nici nu le mai place.”

– Anii bătrâneții așa pot zice că trec încet și liniștit. Știu încă să-mi fac de mâncare pentru mine, altceva nu prea pot să fac, mă mulțumesc cu ce e. Îmi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a ținut până acum sănătatea și că nu am fost rău bolnavă niciodată. Atâta doar că mă cam dor picioarele.

Un singur lucru regretă la venerabila sa vârstă de 90 de ani.

– Îmi pare rău că nu mai pot merge la biserică. Soțul meu era și membru în comitetul bisericii și ne duceam amândoi în toată duminica. Acum nu am mai fost de vreo cinci ani, pentru că nu mai sunt în stare să umblu și să stau în picioare. Bătrânețea e frumoasă dar grea. 90 de ani sunt mulți și să-i spui, dar să-i trăiești. Ce să fac, mă rog la Dumnezeu să mă mai ajute. Asta e... A.B.

„Gura satului” de la Macea

Cea de-a XVI-a ediție a Festivalului internațional de satiră și umor sătesc „Gura satului” de la Macea se va desfășura la sfârșitul acestei săptămâni, la eveniment urmând să fie prezent și caricaturistul Ștefan Popa Popa's, care va fi însoțit de elevi de la academia sa de caricatură.

La ediția din acest an vor participa peste 150 de membri ai unor grupuri de satiră și umor din Arad, Torac (Serbia), Ungaria, Bistrița Năsăud, Timiș, Bihor, Sălaj, Dâmbovița, Prahova, Mehedinți, Iași, Constanța, București, Brașov, Sibiu, Vaslui.

Deschiderea festivalului va avea loc vineri, 9 august, la ora 17.00, pe platoul din fața Căminului Cultural din Macea. Apoi, de la ora 17.30 este programat vernisajul „Salonului de caricatură”, iar de la ora 18.00 se va desfășura prima parte a concursului de interpretare, atât pentru concurenții individuali, cât și pentru grupuri.

Prima zi a festivalului se va încheia cu un spectacol de cântece și dansuri populare susținute de formația Căminului Cultural din Macea. Spectacolul va începe la ora 21.00 și se va desfășura pe platoul din fața Căminului Cultural.

Programul zilei a doua a festivalului va începe la ora 11.00 cu festivitatea de premiere a „Salonului de caricatură”. În aceeași zi, de la ora 18.00, este programată a doua parte a concursului de interpretare. Tot

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE SATIRĂ ȘI UMOR SĂTESC „GURA SATULUI”

ORGANIZATORI:

- CONSILIUL LOCAL MACEA
- PRIMĂRIA COMUNEI MACEA
- CĂMINUL CULTURAL MACEA
- CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD
- CENTRUL CULTURAL JUDEȚEAN ARAD
- UNIVERSITATEA DE VEST „VASILE GOLDIȘ” ARAD
- ASOCIAȚIA CARICATURISTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA
- FUNDATIA POPA'S TIMIȘOARA

PROGRAM

Vineri 09.08.2013
Ora 17.00 - Deschiderea festivalului (Platou Cămin Cultural)
Ora 17.30 - Vernisajul Salonului de Caricatură
Ora 18.00 - Concursul de interpretare
Ora 21.00 - Cântec și voie bună cu Formația Căminului Cultural Macea (Platou Cămin Cultural)

Sâmbătă 10.08.2013
Ora 11.00 - Premierea Salonului de Caricatură
Ora 18.00 - Concursul de interpretare
Ora 21.00 - Cântec și voie bună cu Formația Lucian Drăgan și invitați săi (Platou Cămin Cultural)

Duminică 11.08.2013
Ora 18.00 - Premierea Concursului de interpretare și creație
- Spectacol de gală
- Trădăria lui Iuda
Ora 21.00 - Cântec și voie bună cu Formația Gălu Bărsăuan și invitați săi (Platou Cămin Cultural)

Participă concurenți din:
Torac - Serbia, Bistrița-Năsăud, Hunedoara
Arad, Timiș, Bihor, Sălaj, Dâmbovița,
Prahova, Mehedinți, Iași, Constanța,
București, Brașov, Sibiu, Vaslui

MACEA

Ediția a XVI-a
9-11 AUGUST 2013

pentru sâmbătă, organizatorii au pregătit un spectacol folcloric cu formația Lucian Drăgan și invitații săi, care va începe la ora 21.00.

Duminică, în ultima zi a festivalului, de la ora 18.00, va avea loc premierea concursului de interpretare și creație, urmată de un spectacol susținut de Gabi Bărsăuan și invitații săi.

Primarul comunei Macea, Ioan Mercea, a anunțat că, și în acest an, va urca pe scenă, în afara concursurilor, pentru a cânta la frunză și a spune poante.

La festivalul de la Macea

va fi prezent și caricaturistul Ștefan Popa Popa's, care va fi însoțit de elevi de la academia sa de caricatură. Aceștia vor face caricaturi participanților la evenimentul de la Macea.

Festivalul internațional de satiră și umor sătesc „Gura satului” de la Macea a luat ființă în urmă cu 32 de ani, după ce reprezentanții comunei au câștigat marele premiu la Festivalul de satiră și umor de la Vaslui, cu piesa „Don Quijote de la... Macea”. Ulterior, s-a decis ca, bianual, un festival de satiră și umor să desfășoare în comuna arădeană Macea.

Regizorul Szabó István, câștigător al Oscarului, deschide Anonimul

Szabó István, cunoscut regizor maghiar laureat al Oscarului, este invitat de onoare în Delta Dunării, la ediția a X-a a Festivalului Internațional de Film Anonimul.

Între 9 și 18 august, la Sfântu Gheorghe, în Delta Dunării, se va desfășura ediția aniversară a Festivalului Anonimul, iar vineri, în prima seară, în cadrul Galei de Deschidere a Festivalului, Szabó István, va primi Trofeul ANONIMUL 10 ani pentru întreaga sa carieră.

Publicul prezent la Sfântu

Gheorghe va avea ocazia să revadă în prezența regizorului filme importante

semnate de Szabó precum: „Mephisto” – Premiul Oscar pentru film străin 1982, dar și „Colonelul Redl” – Premiul Juriului la Cannes 1985 și „Taking Sides/ Cazul Furtwängler”. De asemenea, Szabó István va susține un masterclass și va răspunde întrebărilor publicului prezent la Festival.

Cel mai recent film al său, „The Door” (cu Helen Mirren în rolul principal) a fost prezentat în Deschiderea Festivalului Anonimul anul trecut.

Cartea săptămânii

Aurora Liiceanu: Legături de sânge. Povestea Ioanei

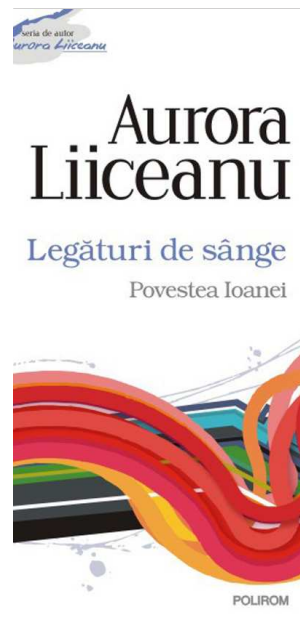
Un nou volum semnat de Aurora Liiceanu a apărut recent la Polirom, în seria de autor pe care editura i-a dedicat-o în anul 2011.

„Legături de sânge. Povestea Ioanei” este o poveste cutremurătoare despre destinul unei femei și viața în închisoare, o fascinantă analiză a psihicului uman. Documentarea pentru această carte, scriitoarea Aurora Liiceanu, doctor în psihologie, a realizat-o împreună cu Mihai Ioan Micle, de asemenea, doctor în psihologie.

La prima vedere, Ioana, zisă Biba, este o femeie obișnuită. Încă tânără, energică, se ocupă de casă și de iubitul bolnav. Ea are însă o poveste cutremurătoare: în urmă cu mai mulți ani, și-a ucis în bătaie fratele. Ce anume a împins-o la acest gest? A fost un simplu impuls sau urmarea unei copilării marcate de abuzuri?

Pornind de la povestea ei, Aurora Liiceanu schițează un tablou realist al vieții în închisoare și încearcă să stabilească dacă există un „cod genetic” al criminalilor sau dacă faptele acestora sunt rezultatul educației și al conjuncturii.

Aurora Liiceanu a cunoscut-o pe Ioana în timp ce desfășura o cercetare despre infracțiuni și aplica teste de personalitate deținuților la fostul Institut de Criminologie. Autoarea cu studii în psihologie a analizat situația din punct de vedere social și a înțeles, în urma repetatelor vizite la penitenciar și a povestirilor Ioanei, că legislația nu este adaptată la necesitățile vieții reale. „Dacă ai întreba oamenii ce preferă pentru un infractor – pedeapsa cu închisoarea sau pedeapsa cu moartea –, ar răspunde categoric pedeapsa cu moartea. Ce nu înțeleg ei este că acest lucru nu ar scădea criminalitatea”, punctează autoarea.

„Viața Bibei în pușcărie nu a fost ușoară. Fusese liberă, mereu și-a dorit libertatea, își admirase fratele mai mare, care duse o viață de haiduc și nu suporta să fie înregimentat și nici să se supună vreunei reguli, fapt pentru care Biba spunea că stătea mai mult la pușcărie decât în libertate. În primul an i-a fost foarte greu. A suferit mult până să înțeleagă că nu are scăpare și că trebuie să accepte soarta pe care singură și-o făcuse. Vara mai mergea, dar vremea rea era aducătoare de plic-tis, tristețe și trăiri de animal în cușcă. Așa că a devenit (...) șefa femeilor cu care trăia împreună. Făcea ordine, era dură, nu suporta mizeria pe care o făceau unele dintre ele, dorea curățenie și reguli clare. Se laudă că știa că, dacă nu făceau ce trebuie, aveau de-a face cu ea. Pușcăria, declară cu convingere Biba, te învață să trăiești. Aici, spune ea, după șapte ani de detenție, „te năruiești” (...)

(Fragment din volumul „Legături de sânge. Povestea Ioanei”)

Cartea „Legături de sânge. Povestea Ioanei” se găsește de pe 25 iulie pe rafturile librăriilor, la prețul de 24, 95 de lei. Volumul este disponibil și în ediție digitală.

TV

Întoarcerea din iad

Sâmbătă, 10 august, ora 11.00,
TVR Internațional

Dumitru, un țăran bogat, trăiește o pasionantă poveste de dragoste cu Veronica, fosta lui iubită, acum femeie măritată. Sperând să pună capăt acestei iubiri devenită obsesie, Dumitru se însoară cu o fată, cât de bogată, pe atât de îndrăgostită de el. Ca un făcut însă, dragostea lui pentru Veronica în loc să se stingă, devine tot mai puternică, tot mai greu de ascuns în ochii lumii, mai ales de ochii unui soț gelos și dornic de răzbunare. Izbucnirea Primului război Mondial complică și mai mult lucrurile. Cei doi rivali declarați pleacă împreună pe front să lupte umăr la umăr împotriva aceluiași inamic. De acum viața fiecăruia poate depinde în orice clipă de celălalt. Vor reuși ei să învingă ura ce-i desparte?

Străinul

Sâmbătă, 10 august, ora 21.00,
TVR Internațional

Andrei (Ștefan Iordache) și Lucian (Șerban Cantacuzino), doi elevi în clasa a VIII-a, se împrietenesc în ciuda diferențelor sociale dintre ei, primul fiind fiul unui muncitor, cel de-al doilea fiind fiul unui senator. Andrei ajunge să o cunoască pe Sonia (Irina Petrescu), prietena lui Lucian. Cei doi tineri sunt atrași unul de celălalt dar fata, făcând parte dintr-o familie avută și temându-se de greutățile vieții, nu are sentimente statornice. Evenimentele se precipită, orașul lor fiind în pericol de a fi ocupat de nemți. Ecranizare după romanul „Străinul” de Titus Popovici.

Haiducii

Duminică, 11 august, ora 14.10, TVR 2

Film de aventuri pe fundal istoric. Acțiunea se petrece în secolul al 18-lea în plină epocă fanariotă. Amza, căpitanul unei temute cete de haiduci, trădat de fratele său de cruce Sârbru, e prins și aruncat în ocnă. Ros de ambiții și însetat de avere, Sârbru reușește să câștige încrederea Domnitorului devenind căpitan de arnăuți. Se însoară cu fiica vistiernicului, pe care apoi îl acuză de complot pentru a-i lua averea.

FILM

Un nou film despre Vlad Țepeș

Vlad Țepeș este un subiect interesant pentru producătorii de film de la Hollywood. Astfel, o nouă peliculă despre Vlad Țepeș, cu româncă Diana Busuioc în distribuție, va avea premiera în SUA pe 31 octombrie, de Halloween.

Intitulat „The Impaler”, filmul este produs de Daniel Anghelcev și Full Moon Films, în asocierie cu Afflatus Productions și regizat de Derek Hockenbrough. Româncă Diana Busuioc va interpreta rolul Veronicăi, doamna care are grijă de castelul lui Dracula.

Povestea filmului este simplă: Vlad Țepeș apare în viața a șapte liceeni care călătoresc la castelul legendarului domnitor. De aici încep peripețiile, întrucât apariția vampirilor le dă tinerilor viața peste cap.

CONCERT

Direcția 5 în Arad

Vineri, 16 august 2013, ora 23.00
La Mouche Studio
Arad, Str. Unirii, Nr. 18

Direcția 5 este o trupă din România, care a luat ființă în anul 1991. Genurile muzicale abordate de-a lungul anilor sunt: rock alternativ, baladă rock, electronic-rock, pop-rock, instrumental, rar club-house.

Trupa a fost formată în 1991 de Marian Ionescu (chitară bass, pian, compozitor), Dragos, Bădoi (voce), Cătălin Onoiu (clape), Florin Ionescu (tobe, voce), Răzvan Mirică (chitară, voce), Vlaicu Giurgea (chitară).

foaia@foaia.hu

Aici găsiți toate programele tv
românești:

www.port.ro

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 IULIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

13 IULIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

14 IULIE, MIERCURI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 AUGUST, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 AUGUST, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Elena Sandu: „Patria limbii române” 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 AUGUST, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

18 AUGUST, DUMINICĂ (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

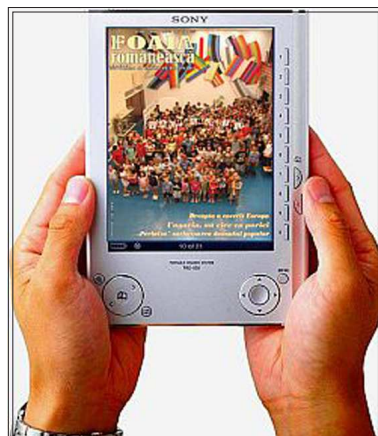
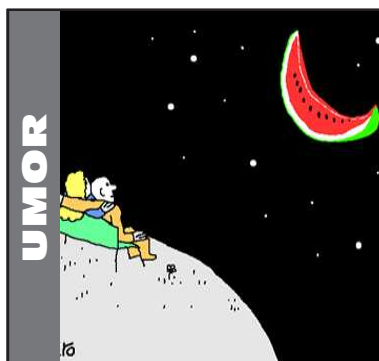
Ecranul nostru

miercuri, 7 august, m1, ora 12.55
joi, 8 august, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea în limba română a postului public de televiziune din Ungaria va prezenta un reportaj despre finalizarea lucrărilor efectuate la turnul Bisericii Ortodoxe Române din Bătanian, distrus de o puternică furtună. În a doua parte a programului îl veți cunoaște pe renumitul cântăreț Benone Sinulescu, cu care ne-am întâlnit la Apateu.

Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventualele
modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

Glume

Badea Gheorghe stătea la oi. La un moment dat, apare un luptător de kung-fu, care îi zice: – Sunt luptător de kung-fu și am să-ți fur toate oile!

Badea Gheo stătea liniștit. Luptătorul îi mai spune încă o dată. Atunci se ridică badea și îl snopește cu băta, după care îi zice: – No, cum-fu?

O actriță de la Hollywood povestește unei proaspete cunoștințe, venite în vizită, cum s-a cunoscut cu un regizor celebru.

– Chiar din primele momente, mi-a spus: „Dacă mă ascuți și faci exact ce-ți spun, îți garantez, draga mea, că în maximum un an vei avea un Oscar”.

– Și?

– Și chiar așa a fost.

Apoi se întoarce și strigă:

– Oscar, fii cuminte, nu-ți mai băga degetele în nas!

– Dragă mea, azi n-am pescuit nimic!

– Da, știu, ți-ai uitat portofelul acasă...

Corul de bărbați din Săcal, cu preoții prot. Dimitrie Sabău, vicar dr. Petru Mândruțau și paroh Teodor Misaroș

Preotul și credincioșii lui

Cu ocazia comemorării a 30 de ani de la moartea regretatului părinte vicar eparhial Teodor Misaroș, în 13 iulie, în aula sediului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Jula, str. Gh. Doja nr. 8) s-a deschis o expoziție de fotografii despre viața și activitatea preotului care a slujit în perioada 1947–1983 în parohiile din Săcal, Apateu și Micherechi. Expoziția cuprinde atât imagini din arhiva familiei Misaroș cât și din arhiva Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Fotografiele povestesc și evocă vremuri trecute.

Mama Florina Rațiu și tatăl Nicolae Misaroș cu Todoraș, copil de 7 ani

Student la Teologie, între mici seminariști

Cununie în Capela ortodoxă din Budapesta, săvârșită împreună cu pr. Toma Ungureanu

Biserica ortodoxă din Săcal

Credincioșii își conduc preotul pe ultimul lui drum

Preoteasa printre săcăleni

FOAIA
românească
9 august 2013
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2013: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Departamentul pentru Români de Pretutindeni (București, România).